

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Dubium I. De Causis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42545

exemplum de B. Rosa, apud quam sacrae species
in stomacho non immutatae manserint ad 7. vel
8. horas, adscribendum est miraculo, inquit Gob.
t. 4. n. 162.

§. 7. Quandonam censetur esse sumptio
sive manducatio, & consequenter quandomam
hoc Sacramentum incipiat causare gratiam, dixi
n. 415. Fatendum tamen est sententiam, quam
hic tenet Busenb., nempe tum esse sumptiosam,
quando sit trajectio ex ore versus stomachum,
etiam esse probabilem. Denique si Eucharistia
suscepta sit cum obice, & obex removeatur, an-
tequam Christus desinat esse praesens, dixi n. 200.
cum probabiliore, quod Eucharistia reviviscat
ad causandam gratiam.

477.

C A P U T . II.

De causis & subjecto Eucharistie.

D U B I U M . I.

De Causis.

Ago hic tantum de efficiente, id est, Mini-
stro: in quo quid requiratur ad confeccio-
nem validam, constat cum ex dictis de Sacram. in
genere, cum ex superioris capituli Dubio V. Quid
ad licitam requiratur, patebit ex sequenti du-
bio, de subjecto suscipiente Eucharistiam: quia om-
nes dispositiones, quae ad dignè suscipiendam
sunt necessariae, requiruntur etiam ad licitam
confectionem, cum conficiens necessariò susci-
peret debeat. Hic ergo tantum queritur, 1. Cu-
jus sit dispensare Eucharistiam. 2. Quid ex
parte

318
 "parte Ministri requiratur ad licitam dispensa-
 "riorem.

Plura quæ observare vel cavere debet conse-
 crans, commodiū addentur postea, in l. 6. p. 2.

479.

ARTICULUS I.

Ad quem spectet dispensatio Eucharistie.

"R Esp. Eucharistiam dispensare, ex officio po-
 "test solus Sacerdos, habens jurisdictionem
 "ordinarium, delegatam, aut saltem rationabi-
 "liter præsumptam, vel privilegium Ratio, quia
 "Pastorum proprium est pascere, quod præcipue
 "fit per Sacra menta. Vid. Bon. d. 4. q. 5. p. 1. C. de
 "Lug. d. 18. f. 2. Unde resolues

" I. Peccat mortaliter, qui sine omni jurisdi-
 "ctione Eucharistiam dispensat, Bon. p. 2. quia
 "violat alterius jurisdictionem, in re gravi. Infe-
 "rior autem Sacerdote, incurret insuper irregu-
 "laritatem, ut docet Kon. hic. Religiosi etiam
 "ipso facto incurruunt excommunicationem Pa-
 "pæ reservaram, si (scilicet si ne licentia Paro-
 "chi, & quidem speciali) præsumant Clericis
 "aut laicis dare extremam Unctionem, vel Eu-
 "charistiam, vel Matrimonia solemnizare, nisi
 "habeant privilegium; vel Parochus absit; aut
 "injustè nolit in articulo mortis. Adicta tamen
 "excommunicatione excusare ignorantiam, et
 "iam crassam, ex Præpos. Eccl. notat Dia. p. 5. 13 R.
 "51. idque propter verbum, præsumant.

" II. Licitè ministrat Eucharistiam, qui præsu-
 "mit rationabiliter Pastorem factum suum ap-
 "probaturum esse. Regin. l. 29. n. 91. Bon. n. 7.

III.

III. Si infirmus sacro Vatico munieundus sit, & proprius Pastor absit, vel praesens non possit deferre Eucharistiam, quivis alius Sacerdos, vel regularis, vel secularis, & hœ deficiente etiam Diaconus, ei conferre potest: quia tunc præsumitur voluntas Episcopi, aut Papæ. Ita Lay. l. 5. t. 4. c. 7. Bonac. n. 10. ex Suar.

Dixi I. in responione, ex officio: quia extraordi-
nariè, in statu necessitatis id potest Diaconus ex
commissione Parochi (& secundum Quintanad.
si absit, sine ea) v. g. in magno fæto, quo Sa-
cerdos confessionibus, concionibus, &c. est
occupatus, Dia p. 9. t. 6. R. 39. ex Præpos. Ia ex
tremo verò necessitate, v. g. articulo mortis, si
non esset alius, etiam Diacono, imò laico licere
(secluso scandalo) & alios, & se ipsum com-
municare, probabile est, ut contra Henr. Vasq.
& Sa. docet Suar. Kon. Layman. Præp. his d. 2.
num. II. confirmatque Dian. p. 8. t. 1. R. 48. ex
Aversa & Franc. Lug. Sed Amicus limitat ad ca-
sum, quo moriturus peccati mortalis conscius
aliud Sacramentum suscipere non posset. Vid.
Dian. part. 9. t. 6. R. 39. In praxi tamen id non
facile facendum, ab contrariam consustudi-
nem. Card. Lugoſ. 2. Bonac. p. 1. Unde resolves

Probabile est, etiam extra mortis articulum,
ex gravi causa, licere Sacerdoti, præciso scanda-
lo, sacram hostiam sumere ex sacrario, vel à
Diacono allatam, sibi ipsi dare: v. g. si in longo
morbo diu non communicasset, ut contra Suar.
& Kon. docet Fagund. p. 3. l. 3. c. 3. Præp. Escob.
t. 7. E. 6. Bon. l. 6.

Dixi II. Vel privilegium, quale habent religiosi
Mendicantes, & nominatim Societatis JESU, ex
Pauli

»Pauli III. Bulla & aliorum , ut scilicet in suis
 »temporis, per se, vel per alios Sacerdotes illic ce-
 »lebrantes communicare possint quoscunque
 »Christi fideles, praeter quam in mortis articulo,
 »(in quo taraen si urgeat necessitas, presumitur
 »ratihabitio Papz. etiam invito Parocho, ut ha-
 »bet Bonas. hlc) & festo Pascharis. V. Lugo n. 38. &
 »49. Porro per festum Pascharis, Pontifices hlc
 »videtur intelligere & prohibere Communio-
 »nem illam, quā satisfit præcepto annuꝝ Com-
 »munionis, ut docet Sa, Fill. & com. Per mortis
 »articulum, intelligitur tempus, quo vel mors
 »proximè instat, & moraliter certa & inevitabilis
 »est: vel quo est mortis periculum, id est, pro-
 »bable dubium de vita conservatione, tali casu,
 »quo valde frequenter mors solet accidere, Suav.
 »t. 4. de rel. l. 2. c. 3. & 3. p. d. 26. f. 4. & alii.
 »Ex dictis resolues , quod Regulari licet dent
 »Eucharistiam in articulo mortis , ut & in Pa-
 »schate sequentibus casibus.
 » I. Si extrema sit necessitas; ut si periclitetur
 »de salute æterna.
 » II. Si sic gravis necessitas, id est, probabile
 »mortis periculum, & Parochus nolit, vel non
 »possit dare, Lug. n. 53.
 » III. Si à Pontifice vel Episcopo habeant pri-
 »vilegium; quale hoc tempore habent Religiosi
 »aliqui, quibusdam locis ab Episcopis, dandi
 »Communionem paschalem.
 » IV. Si quis in Paschate non possit in sua Pa-
 »rochia communicare, nec petere veniam à Pa-
 »rocho.

V. Si

V. Si ratione Communionis paschalis Paro-³³
chiae suæ antè satisfecerint, aut postea satisfa-³³
cturi putentur; quia tunc Parochie nihil dece-³³
dit, cùm ipso die Paschæ abstinere à Commu-³³
nione possit: Sic contra Henr. & Nav. docet Sa,¹⁰
Fill. & Laym. qui addit, nisi constaret Parochum³³
esse invitum, ac rationabiliter id prohibere, v.³³
g. quod aliás rationem communicantium ha-³³
bere in sua Parochia non possit; tunc enim ad³³
Parochiam esse rejicie ados. Lug. n. 50. Bon. l. c. ³³

VI. Si ægrotus neccum pervenerit ad eum³³
statum, ut ex præcepto teneatur ad Commu-³³
nionem; et si tunc maneat obligatus suscipere³³
Communionem ex manu Parochi, in articulo³³
mortis.

VII. Si ægrotus satisfecerit præcepto de Via-³³
tico, cum intentione illud implendi; quia ad³³
ministratio Eucharistiæ tantum est verita Regu-³³
laribus, quando præceptum Communionis ob-³³
ligat. Nunquam tamen, sine licentia Episcopi³³
vel Parochi, licet Religiosis publicè Eucharisti.³³
am deferrre per plateas, cùm id juri Parocho-³³
rum, consuetudine obtento, deroget; proinde³³
eo casu in ægrotiorario, aliove honesto do-³³
mùs loco de licentia Ordinarii, privatum facto³³
Sacro, Eucharistia est danda, Suar. V. Dian. p. 4.³³
l. 4. R. 14. & p. 9 l. 9. R. 63.

VIII. Quibusdam, qui frequenter commu-³³
nicant apud Religiosos, nec possunt adduci, ut³³
communicent in Parochia: idque ex tacito &³³
præsumpto consensu, quem Lay. n. 4. putat fa-³³
cilius posse præsumi in militibus præfidiariis;³³
item in aulicis, studiosis, aliisque Academicis,³³

"&c. qui frequenter communicantes extra suspicionem esse solent. Vid. Lay. l. c.

" IX. Si in Paschate sint vagi, peregrini & advenae, secundum sententiam probabilem mulitorum, ut Sanch. de Mat. l. 3. d. 37. Fagund. præc. 1. Eccl. l. 1. c. 8. Lug. l. c. Dian. p. 2. t. 2. R. 12.

" X. Si sint famuli, ut domestici, vel familiares eorum, qui circa tales habent privilegium.
" V. Compend. privil. Societatis, V. Familiaris; Dia. ibid.

ADDENDA.

480. Q. 90. Quid præterea notandum sit circa dispensatorem Eucharistie R. seqq.

§. 1. Absente omni Sacerdote, potest, imo secundum Bernal d. 45. n. 34. debet sub mortali Diaconus deferre Viaticum moribundo, in hoc enim casu præsumitur voluntas, imo præceptum Episcopi. Quod si Sacerdos præsens sit, & ex malitia nolit hoc committere Diacono, persistit nihilominus Diaconus, & in hoc ferè omnes conveniunt, inquit Lugo d. 8. n. 27. ideoque in praxitutum esse dicit Dicast. d. 11. n. 91.

481. §. 2. Sacerdotem posse extra Missam, non tantum pro Viatico, aut in necessitate, sed etiam devotionis causâ ministrare sibi Communionem, si alius Sacerdos & scandalum absit, docent Suarez, Vasq. Fagund. Sylv. Homob. Boff. Bonac. Vivald. Dian. Lug. à n. 28. Dicast. à n. 110. & optimè Bosco s. 12. conclus. 2. contra Cajet. Aramil. Fill. t. 2. n. 285. Avers. q. 10. s. 3. Ratio est, quia Conc. Nicen. 1. concedit hoc Diacono, ut notat Dicast. n. 95., neque illa lex hoc tempore id prohibet Sacerdoti, & sicuti Sacerdos se communicat die Veneris sancto, etiam dum non conse-

consecrat nec consummat Sacrificium præcedentis diei, ut contra Lugo n. 29. probabilius docet Dicast. n. 103., ita potest alio die extra ceremonias Missæ dare sibi ipsi Communionem. Putat tamen Fagund. debere accipere è manibus Diaconi, si adsit; Econtra Suar. dicit etiam tum posse accipere è suis manibus; Fill. dicit debere. Omnes probabiliter, inquit Tamb. de Commun. c. 6. n. 29., sed Suar. probabilius, nam Sacerdos non tenetur committere Diacono, nec perdit jus suum propter præsentiam Diaconi; deberet tamen accipere ab alio Sacerdote, si adisset, quia Sacerdos à summate distinctus, est Minister ordinarius. Et rectè addit Suar. non esse rem usitatam, ut quis, saltem ex devotione, scipsum communiciet, hinc non debere facile fieri, nisi ubi talis Sacerdos esset solus, qui sacrificare non posset.

§. 3. Etiam possit laicum in articulo mortis accipere vel deferre Ciborium, & sibi vel alteri ministrare Eucharistiam, docent Merserus, Chapeau. Hurt. Leand. Lezan. & alii, quam sententiam Suar. Con. Laym. Fill. Regin. Castrop. Leff. Granado, Arr. Rhod. Dian. Dicast. Aversa q. 10. l. 3. Burgh. cent. 3. cas. 96. Gob. t. 4. cas. 22. Bosco concl. 5. Lohner in Instruct. 6. p. 3. de Euch. 2. 3. q. 5. dicunt esse iatis probabilem, & eorum aliqui addunt, tutam Ratio est, quia præceptum humanum Cap. Pervenit. 29. De consecr. dist. 2. vetans à laico deferri Eucharistiam, non loquitur de hoc casu extremæ necessitatis, in quo præceptum humanum videtur cedere divino de sumendo Viatico, præsumtum Eucharistia possit per accidentem causare primam gratiam, & saltem quivis in agone multum indiget robore spirituali per hoc Sacramentum causando, secundum dicenda n. 4⁹ 4;

324
 Testanturque certæ historiæ, Eucharistiam olim ad ædes proprias, vel ad alios infirmos esse delatam à laicis, ut in necessitate ministraretur sibi vel aliis; quod maximè valet de Diaconis, quos sub mortali teneri eo tempore sibi ministrare Viaticum, docet Bernal n. 35. Idemque fieri deberet à laico, saltem tum, si alioquin sine omni Sacramento debereret defungi: De cætero, opposita sententia, quod laicis non licet sibi vel aliis ministrare, haec tenus fuit communior, quam ut veriorem defendunt Sot. Sylv. Bonac. Henr. Vasq. Nugh. Sa, Victor. Fagund. Lugo n. 24. Bernal n. 37. Pax-Jordan. l. 3. tit. 3. n. 22. Dicast. n. 93.: quia est contra consuetudinem & sensum communem fidelium, qui putant Eucharistiae non ita necessariæ ad salutem semper debere esse maiorem reverentiam, quam ut à laicis possit administrari. Videri potest Mendo diff. 11.q. 2., qui in utramque partem bene discurrit, sed concludit pro secunda.

483.
 §. 4. Docet Tambur. de Commun. c. 4. n. 50; cum, qui non est proprius Parochus, non peccaturum mortaliter, si Communionem paschalem semel vel iterum daret alienis Parochianis non multis, quia non videtur rationabilis causa gravis offendæ: Et hinc pro habenda sufficiente jurisdictione sufficeret consensus rationsibiliter præsumptus, cùm Eucharistia semper validè ministretur. Navarr. Rodriq. Aversa q. 10. f. 4.

484.
 Q. 91. An sit obligatio ministrandi Eucharistiam pestiferis. Bz.

§. 1. De obligatione ministrandi Sacramenta, dictum est hinc à n. 133. Deinde lib. 3. p. 1. à n. 754. dictum est generatim Parochum tesci mini-

ministrare Sacra menta etiam tempore morbo-
rum & belli ; quod autem Eucharistiam attinet,
docent Major, Molles, aliquis apud Dian. p. 3. t.
4. R. 174. & p. 5. t. 3. R. 53. nequidem Paro-
chum tempore pestis teneri ministrare Euchari-
stiam, quia cum ejus vita requiratur ad alia Sa-
cra menta magis necessaria etiam aliis conferen-
da, non videtur esse, propter aliquos exponen-
da tanto periculo in administratione Sacra men-
ti, utilis quidem sed minus necessarii. Et idem
tenent Lohner suprà & Gob. n. 414. Econtra Suar.
Fagund. Tolos. Navar. Sot. Henr. Villal. Fill. Sylv.
Nugn. Marchant. Manein. Tabien. Sa, Castrrop.
Lug. Busenb. Avers. de Sacram. q. 64. l. 7. §. Sexto.
Carden. i. 1. crisi. d. 76. c. 2. Verjuys t. 14. n. 8. di-
cunt Parochum teneri, per se loquendo, tum
quia infecti habeat jus petendi, tum etiam quia
Parochus tenetur etiam cum periculo vita suc-
currere subdito in gravi necessitate spirituali
constituto, ut dictum est I. 2. n. 174., sed mori-
bundus est constitutus in gravi necessitate susci-
piendi Eucharistiam, licet forte Sacramentum
Poenitentiae susciperit; nam nihilominus tum
maxime infestatur a dæmone, et que viribus
spiritualibus, quas hoc Sacramentum causat,
possitque ipsi etiam per accidens causare pri-
mam gratiam. Dixi, per se loquendo: nam faten-
tut omnes, in primis satis esse, si Parochus faciat
per alium, imo Dicast d. 11. n. 123. refert declara-
tionem S. Congreg., quā prohibetur Parochus per
se ministrare infectis, si alius sit, qui ministret; ne
reliqui Parochiani fugiant conversationem illi-
us, quem sciunt agere cum pestiferis. Deinde si
esset circumstantia, in qua Parochio, qui morbo-

326

Lib. VI. Pars I.

corriperetur, non posset substitui aliis; etiam non deberet ministrando aliquibus Eucharistiam exponere se periculo destituendi totum populum, cumque relinquendi sine aliis magis necessariis Sacramentis, nam necessitas communitatis praevalet necessitati privatæ, & inter duo mala minus est eligendum.

485.

§. 2. Si sit periculum infectionis plurium in una domo, non est licitum Parocho illic relinquere plures hostias, quas peste inficieudi sumant in necessitate, sed tenetur ipse pro necessitate deportare, ut antè dictum est. Verj. a. 20.

486.

§. 3. Putant Venerus, Mancin. Gavant licitum esse tempore pestis medio instrumento porrige-re Eucharistiam, & probabile esse dicit Marchant, quia necessitas & jus vitæ conservandæ excusat indecentiam: sed contradicunt Dian. Chapeau. Bonac. Aversa hinc q. 40. f. 5. §. Secundò. Dicunt n. 124. Verj. a. 9. & alii cum Busenb., dicentes teneri manu in eos porrigitur: testaturque Escob. l. 20. prebl. 92. Conc. Medolan à Summo Pontifice approbatum ita declarasse; & ratio potest esse, quia non est tanta necessitas illius Sacra-menti, ut ministrari debeat sive ritu ordinario & cum periculo irreverentiae.

ARTICULUS II.

Quid requiratur in Ministro ad licitam administrationem Eucharistie.

487.

"**R**Esp I. Ut minister circa Eucharistie distri-butionem non peccet, præter gratiam, et-iam reverentiam in eo, tum ratio, tum Caenones requirunt; ita ut præfet hoc Sacramentum omit-

omitti, (cùm ejus suscep^{tio} sepe non sit necessaria ad salutem) quād admitti positivam irreverentiam. Unde resolues

I. Eucharistia non est deferenda ad infirmum, nisi cum habitu decenti, id est, cum stola & su^pperpelliceo, ac precedente lumine (secus est de extrema Uⁿctione, cujus materia, cùm non sit sacramentum, non requirit tantam veneratio^m.) Putant tamen quidam, si habitus haberi^m non possit, ut si tempestas aut iter faciem dum, non fore irreverentiam, si Sacerdos Eucharisti^m am in pyxide, vel corporali involutam, in sanguineo clam deferat. Quod certius videtur licere in locis hereticis, ubi etiam in necessitate, & clam, præciso scandalo, poterit porrigitur sine stola & superpelliceo; et si nullo modo celebraudum sit sine vestibus sacris, ob Viaticum dandum. Bon.^m d. 4. q. 5 p. 2.

II. Præstat ægrum incommunicatum mori, quād Sacerdotem in habitu, cum Sacramento per publicum currere, (et si festinare valde debet, ut dicit Quint. t. 4. f. 8.) Secus est in Baptismo & Pœnitentia, si probabilit^e timeretur, ne ægrotus decederet in mortali; tunc enim curandum esset, ut habet Bon. l. c. ex S. Thom. Possev. & aliis.

III. Ad infirmum longè distante^m licere Parochio Eucharistiam deserre in equo mansueto, ita ut non sit periculum lapsus, docet Quint. t. 4. f. 8. Sed negat Possev. & Barbosa, nisi loci consuetudo permittat; adduntque non licere pyxidem dare portandam laico, quantumvis Pastor sit fatigatus, sed potius ex collo suspendendam bursam.

IV. Eucharistia non est deferenda ad ægrum,

"venerationis tantum causâ , ut adoret vel ob-
"scuretur , si sumere non possit. Quod etiam pro-
"hibuit Congregatio Cardinalium ; quæ temen-
"non videtur prohibere , ut venerationis causâ
"adferatur ad lectum , si in domo celebretur.

" V. Non licet dare Eucharistiam aliis digitis,
" si indice & pollice , ob chiragram dari non pos-
"sit , ut docet Bon. p. 2. & Possevinus contra Tol.
" cuius sententia tuta videtur , si alias æger sine
" Viatico esset moriturus; præsertim si tunc detur
" duobus iadicibus.

" VI. Non licet tempore pestis porrigere Eu-
" charistiam medio aliquo instrumento ; (multò
" minus deponere alicubi in scutella , ut ab ipso-
" met ægro sumatur) sed manu danda est , ut do-
" cett Bon. p. 2. ex Suar. & aliis. Quamvis Possev.
" c. 3. non improbabiliter dicat , pestis præciso
" scandalo , & periculo lapsus in terram , instru-
" mento ad id rite confecto dari. V. Dian. p. 4. t. 4.
" Res. 114. Bon. l. c. quod in praxi pro ægrotō,
" qui non potest trahiçere hostiam , ut scilicet ei
" detur Eucharistia , impositâ particulâ hostiæ
" cum vino in cochlæari , admittit Præp. in 3. p. q.
" 80. a. 5. d. 6. & Escob. tr. 7. E. 6. c. 5. Dian. R. 104.

" VII. Sacerdos podagrâ laborans , potest de-
" ferri ad altare , ut ibi Eucharistiam administret;
" seclusâ tamen alia prohibitiōne. Ita Possev. c. 5.
" n. 50. Bon. l. c.

" Resp. II. Requiritur præterea , ut eam dispen-
" set ritu Ecclesie consueto , dsinde ut eam neget
" (per se loquendo) indispositis , animo vel cor-
" porie; denique si Pastor sit , ut minister eam O-
" nivibus , quoties rationabiliter petunt. Bon. p.
" 14. n. 15.

Dixi

Dixi I. Ritu Ecclesiæ , quia legitimus Ecclesiæ
orde sub peccato obligat. Unde resolvest : "

Peccat primò , qui Eucharistiam dat sub u-
traque specie , locis vel personis , quibus à Pon-
tifice non est concessum. Item si morituro , qui
ob linguae aridatem non potest hostiam traji-
cere , det species vini : licet talis à mortali
excusare conetur Amicus apud Dia. p. 8. t. 1. R.
24. Bon. l. c. Sanc. Possev. Barbos. contra ipsum
Dia. p. 9. t. 9. R 64. 2. Qui dispensat sine ueste
sacra , vel lumine , aut præviā confessionis ge-
neralis formulâ. 3. Qui laico dat hostiam majo-
rem ; in necessitate tamen , vel in causa maguæ
devotionis , licet ex maiore particulam defra-
ctam dare : vel etiam in defectu minorum , plu-
res majores consecrare , easque deinde in mi-
nores partes , (non tamen adeo parvas , ut ho-
nestè dari non possint) divisas distribuere. Ita
Sa V. Eucha. Bon p. 1. n. 14.

Dixi II. Per se netget , quia aliis cooperabitur
peccato. Per accidens tamen sœpe dare potest ,
v.g. si sine scandalo , aut gravi damno suo vel
penitentis , negare non possit. V. Bon l. c. Possev.
6.5. n. 5. Unde resolvest :

I. Peccat 1. qui dat pueris ante annum discre-
tionis , (nisi in articulo mortis , ut v. dub. seq. a.
3.) qui fortè circa annum decimum incipit. 2.
Qui dat amentibus , quando nunquam sunt usi-
ratione : Si vero usi sint , potest & debet illis da-
ti in articulo mortis , si possit sine periculo irte-
verentiz , & non constet incidisse in amentiam
in statu peccati mortalis. Lay. hic c. 4. num. 4. 3.
Qui dat peccatori publico , v. g. histrioni , tur-
pes comedias cum mortali repræsentanti , usu-
rario

»rario, meretrici, concubinario: de quibus v.
»Fill. t. 4. n. 166. & seqq.

» Duxi Publico, quia si occulte tantum scias esse
» indispositum, occulte quidem, non tamen pu-
» blicè perenti, est neganda; nisi indispositio ex
» Confessione sit nota, tunc enim extra eam ne-
» quidem licet monere, ut docet Sanch. Bon. Lay.
» l. 5. t. 4. c. 6. Lug. d. 8. de Sacr. f. 11. n. 189. usque
» ad finem.

» II. Peccat item, qui negat reis morte plecten-
» dis, (quibus etiam potest dari aliquot, imò una
» hora ante mortem, ut habet Sa. Danda verò est,
» si fieri potest, non in carcere vel alio loco inho-
» nesto) etiam ob crimen sagarum captis: dum-
» modo poenitentiam præ se ferant: etiam si cri-
» men negant, & violenta duret suspicio. Iann.
» tom. 3. q. 5. d. 4.

» III. Rectè facit, i. qui raro, v. g. in Paschate
» dat Communioneum semifatuus & qui debilem
» habent rationis usum, si saltem hunc cibum à
» profano distinguere nōcint, ut habent Henrīq.
» & Possev. Idem ferè dicendum est de surdis &
» mutis à nativitate. V. Lay. h/c. 1. Qui dat infessis
» à dæmone, dummodo sine irreverentia pos-
» sunt sumere. Ita Suar. Bon. Regis.

Dixi III. Si Pastor sit. Unde resolvet

» I. Talis peccat graviter contra justitiam &
» charitatem, si subditis in periculo mortis, licet
» peste infectis, non det: Alius verò Sacerdos, qui
» in tali casu, absente vel nolente Parocho, nolleret
» dare, peccaret tantum contra charitatem; et si
» secundum Chapeavillum mortaliter, q. 37. n. 2.

» II. Pastor, ut Eucharistiam opportunitate peten-
» tibus possit ministrare, tenetur eam affervare,
» cum

eum lumine, in ecclesia, (nec licet alibi, ne qui-
dem in Sacelli nobilium, vel choro moniali-
um, aut intra septa monasterii earum, ut ha-
bet Trid. sess. 15. de reform. ca. 10. nisi cum facul-
tate in solenni festo) in pizide: quæ non neces-
sariò est consecrata, licet, si consecrata non sit,
debeat interius vestiri vittâ linea, ex tela conse-
crata, ut docet ex S. Tho. Vasq. Azor, Regin. l. 29.
c. 9.

III. Si ob graviter culpabilem negligentiam
Parochi, (vel ejus, cui ista cura commissa est)
integro die, vel aliquot integris noctibus, lu-
men non ardeat ante venerabile Sacramentum,
peccare eum mortaliter, (secus si per horam
tantum) docet Quint. t. 4. f. 1. & 7. item Dian.
p. 9. t. 6. R. 34. licet Marchant. in resolut. Pastor.
l. 4. cap. 5. q. 4. obligacionem & consuetudinem
tam universalem neget: uti & de lumine præ-
ferendo, quando defertur Sacramentum foras;
atque ex causa id posse omitti, ut cum defertur
ad regnum longè distantem, nec commodè fieri
potest cum lumine.

ADDENDA.

Q. 92. Quid præterea notandum sit circa debitam 488.
dispositionem Ministri. Bz. Minister, ne incurrat ir-
regularitatem, debet esse liber ab omni censura
prohibente communicationem cum fidelibus;
Aver. q. 10. f. 5. §. Quartò. Item à peccato mor-
tali: Si tameu in mortali constitutus distribuat
Communionem, dixi n. 94. probabile esse, quod
venialiter tantum peccet; attamen toties peccat,
quot hominibus dat Communionem, secundum
dicta l. 5. n. 172.

Q. 93.

489. Q. 93. Quid addendum circa virus, qui observandi sunt in distributione Eucharistie. R. seqq.

§. 1. Est mortale distribuere Communionem sine stola & superpelliceo vel Alba, ut habet communis cum Quarci: attamen in necessitate pro Viatice, si alioquin negligeretur, posset deferri & dari sine ulla ejusmodi ueste, itemque sine lumiue, ut dicetur n. 614. Concedunt etiam communiter omnes cum Diaconis. Bordon. Quarci, fore tantum veniale absque ulla ueste sacra movere vel deferre Eucharistiam ab uno ad aliud altare; item omittere, Confiteor, antea, & lumen in distributione Communionis, ut habent Diaconi. Tann. Gob. t. 4. n. 382. Omissio tamen luminis excusari non posset à gravi culpa veniali, inquit Suar. d. 72. f. 4. Quod si Diaconus Communionem distribuat, debet esse induitus Albâ & stolâ transversâ, hic enim est habitus ipsius, Aver. q. 10. f. 5. §. Secundo.

490. §. 2. Probabile est Sacerdotem licet distri- buere Communionem posterioribus digitis, si nequeat primis ob Chiragran vel aliud impedi- mentum, ut habet Tolet. Arr. Leand. n. 370. aliquique cum Gob. n. 412. contra Vasq. Bonac. Lugo & Jordan., quia licet soli primi digiti iungantur, tam- men tota manus videtur consecrata; hinc infert Gob. n. 381. Sacerdotem peccatorum tantam venialiter, qui sine causa digitis ultimis tangeret hostiam.

491. §. 3. Celebrans, intra Missam datus Com- munionem multis, disjungere potest pollicem & indicem sinistræ, prius abluedo vel lamben- do, digiti autem post distributionem abluti siccari possunt etiam purificatorio, uti & madefaci salivâ communicantium, quamvis tum de- centius

centius sit abstergi alio linteo , vel purificatorio
alio , quod in Missa non adhibetur, Lohner de
Sacrif. p. 2. tit. 26. n. 3.

§. 4. In paramentis nigris non est distribu- 492.
enda Communio , S. Congreg. 22. Januar. 1701.
Hinc si petat quis communicare quando legitur
Missa de Requie, Sacerdos ante vel post Missam
debet Communionem dare inducis hostiam aliâ,
non nigram.

§. 5. Quamvis consuetudo sit in Ecclesia, ut 493.
non detur Communio in die Veneris Sancto,
nisi pro Viatico , putant tamen non esse obliga-
tionem præcepti , Dur. Suar. Vasq. Laym. Escob.
l. 10. probl. 99. Aversa q. 8. f. 3. Dicast. De Sacrif.
d. 4. num. 32. Sed cum in Decreto S. Congreg. de
Commun. quotidiana , quod referam n. 665.
dicatur , Current etiam (Episcopi & Parochi:) ut
circa Communionem in feria VI. Parasceve , Missalis
Rubricæ & Ecclesiæ Romane usus servetur , inserit
Cardenas in 1. Cr. si d. 66. c. 6. nunc graviter pro-
hibitum esse etiam privatim communicare illo
die : adhuc tamen contradicit Leander n. 444.
cum nec Rubricæ nec usus Ecclesiæ sciuntur ta-
lem prohibitionem saltem gravem afferre , sed
merito remittit ad judicium prudentiorum.
Notat etiam Jordanus l. 3. tit. 3. n. 36. Commu-
nionem omni hora recipi posse , non tamen sine
causa vesperi vel noctu : Aversa dicit tantum esse
congruum , ut fiat manu , licere autem etiam
vesperi.

Q. 94. Quid faciendum sit , si hostia vel particula 494.
decidat , dum quis Communionem distribuit. R.
§. 1. Locus , in quem sacra hostia decidit, te-
pendus est re aliquam mundam , & postea abluerendus;

ATLA-

334

attamen ablutio vestis aut barba ordinariè non est præcipienda, quia melius est vitari turbationem vel offensionem populi, quam rubricam illam observari, Tamq. Pelliz. Gob. Lohner & alii contra Pasq. q. 315, qui tamen q. 311. fatetur rubricas illas præcipientes ablutionem loci, in quem sacra hostia cadit, non obligare sub mortali; aliud tamen est de speciebus vini, quæ imbibuntur. Addit Pasq. q. 312. non esse opus comburi hoc, in quod sacer Sanguis inciderit, sed factis esse ablui. Et de his videri debent etiam Rubricæ Missalis.

495. §. 2. Si hostia inter distribuendum decidat in finum vel intra vestes mulieris, permitti potest, ut ipsamet vel alia mulier manu sua extrahat, & reponat in Ciborium, indecens enim foret, & plerumque scandalosum, si Sacerdos ipse eximeret. Quod si ibi commodè non possit eximi, potest mulier scorsim secedere etiam ad vicinam domum, ibique eximere & referre; ablendi tamen erunt digiti mulieris, & ablutione mittenda in piscinam, Gob. Lohner p. 2. t. 26. n. 7. Pasq. q. 315.

496. Q. 95. Quid faciendum sit cum particulis hostiarum, quæ forte reperiuntur. &c. De his habet Busenb. n. 550. in fine referendus, quibus addes seqq.

§. 1. Particulæ in propria Missa consecratae sumi possunt etiam cum purifications, quasvis celebrans post Communionem suam, per horam integrum distribuerit Communionem, ut omnes communiter doceat cum Lohn. n. 6. & aliis apud Gob. t. 3. n. 420, qui idem dicunt, si immediatè post Missam diu Communionem distribuerit. Idem dicunt Gran. Dian. & alii cum Gob. n.

4223

422., si sacris vestibus adhuc induitus tales particulas advertat in Sacristia; imò Marchinus dicit Sacerdotem posse reliquias etiam alicui Sacrificii sumere, finitā Missā post multos Communi- catoꝝ, quod probabile esse dicit Tamb., quia cùm omnes Sacerdotes sint Christi Ministri, Missæ omnium censentur unum specie Sacrificium, adeo que censetur etiam ex suo Sacrificio su- mere. Similiter Caſtrop. Tamb. Burgh. Centur. 3. cas. 37. docent contra alios, si Sacerdos aghuc indu- tus sacris vestibus hostiam ab alio consecratam in valetudinarium ferat infirmo, posse postea ab- sumere particulas in patena repertas, nec posse dare infirmo, si postquam hic communicavit, prius repererit alioquin bis communicaret, si ta- men statim pōst ipsi darentur, cepereretur una esse moraliter Communio. Marchinus, Tamb. Burgh.

§. 2. Si particulæ ab alio consecratæ commode 497. aſſervari non possint, sumere potest Sacerdos et- iam post exutas sacras vester, Suar. Lug. Loh. & Gob. ſuprā. Rectius ramen aſſervantur, ſi abſit pericu- lum irreverentiaz, Suar. Tann. Id tamen non eſſe necessarium ſed consultum dicunt Bonac. & Caſtr.

§. 3. Si dubites, an particulæ, quas extraCorpo- rale invenis, ſint consecratæ, ſumendæ ſunt post 498. utramque ſpeciem, vel etiam post ablutionem, Henriq. Bonac. Gob. n. 420. Si autem inveniatur pars hostiz circa Altare, ſumenda eſt ante pri- mam ablutionem: Quid si cum non fiat Missa, deponatur leco decenti ſinè ſolennitate, & in proxima Missa abſumatur, Pasq. q. 3. 16. Idem fieri vult Quarti p. 3. tit. 10. n. 15., ſi quis referat ho- ſtiam vel partem hostiz, dicatque eſſe conſecra- tam, non enim ſemper credi potest.

§. 4.

499. §. 4. Laico communicanti dari potest , præter hostiam nunc consecratam , etiam particula alieni Sacrificii reperta , hæc enim faciunt unam moraliter Communionem . Gob. t. 4. n. 36.

500. §. 5. Post sumptam ablutionem non est licitum sumere integrum hostiam vel ab alio vel à se consecratam , quia usus Ecclesiæ extenditur solum ad fragmenta , quæ usam moraliter Communionem constituent cum prius sumptis . Gob. n. 38.

501. Q. 96. Quid sit observandum circa renovationem Ciborii. R. seqq.

§. 1. Ciborium merito renovari debet singularis measibus , præsertim tempore humido , ne hostiæ corrumpantur . Nec obstat , quod Græci ad annum affervent , teste Arcad. I. 3. c. 55. , nam consecrant in fermentato , qui non ita facile corruptitur : & nihilominus addit melius fore , si aliquoties in anno renovarent . Quando autem renovatur Ciborium , vel hostiæ reverenter affervari non possunt , homo jejonus potest sexaginta aut etiam plures hostias sumere ; uti & cum , si non possint aliud deferri , nam deferre ad distantiam quadrantis , est nimis incommodum , inquit Gob. t. 3. n. 421.

502. §. 2. Qui purificat Ciborium , potest particulas sumpto sacro Sanguine in vacuum calicem conjicere , tuncque superfuso vino sumere ; potest etiam injicere sacro Sanguini , ut habet Con. aut etiam primæ ablutioni , ut habet Aversa : etiam potest sicco purificatorio ad indicem circumducto colligere , tuncque illam purificatorii partem excutere in calicem . Lohner p. 2. tit. 25. dicit , etiam posse particulas colligere in patenam

nam vel in fundum Ciborii, cumque sumere, dico per anhelitum vel levem tactum linguae madefacto, postmodum si advertat Calici vel Ciborio adhuc adhærere particulas, potest dico adducere ad labrum, ut habet Rubrica, sed decentius esse dicunt Fagund. & Tambur., si infundat viuum, etiam bis, ter, & quoties opus erit, ut solvat; quod tamen infunditur, non est ebibendum e Ciborio, sed refundendum in Calicem, ut volunt Con. & Quartii. Quid si Sacerdos ex inadvertentia prius sumpsiisset ablutionem, adhuc posset post eam purificare Ciborium, & sumere reliquias, reputatur enim moraliter una consumptio Sacrificii, Fagund. Tamb. de Commun. c. 2. n. 34.

§. 3. Vermis inventus in Ciborio, & natus ex speciebus, item sordes aliz ibi contractæ, debent comburi, & cineres projici in sacram piscinam, Quarti, Pasq. q. 316. n. 5.

Q. 97. Quid facere debeat distribuens, si videat, quod communicans hostiam deponat in stropholum. 503.
R. Burgh. cent. 1. c. 35. rectè dicit non teneri publicè arguere, vel statim repetrere, per hoc enim communiter infamaretur homo iste, forèque etiam Sacerdoti nimis incommodum & periculosum, quia forte deponit, vel quia præsentit vomitum, vel quia recordatur peccati, & putat melius esse sic ex ore deponere quam deglutire. Debet tamen Sacerdos observare, quis sit, & quod recedat, ac postea ab illo sacram hostiam repeteret.

Q. 98. Quid sit agendum, si bestia sacras species absumperit. R. Si uecdum credantur consumptæ, Sa, Bonac. Et alii volunt bestiam occidi & Tom. V. X species

*species extrahi. Azor, Suar. Quarti, Pasq. q. 315.
n. 7. volunt bestiam cum speciebus comburi.
Puto permitti posse, ut species in stomacho be-
stie consumantur, maximè si esset magnum ani-
mal, quod non facile posset occidi vel comburi,
sive enim absumentur per ignem, sive per calo-
rem stomachi animalis, non videtur esse major
irreverentia.*

506. Q. 99. *Quid addendum sit circa indignum vel
notum peccatorem, qui Communionem petet. R. Vi-
deri debent dicta à n. 137. & speciatim n. 159.
dictum est hostiam non consecratam dari non
posse alicui, nequidem ad vitandum scandalum:
attamen n. 160. dixi talem posse tacite præteriri.
Denique an & quando illi, qui fuit publicè pec-
cator, possit publicè vel privatim dari Eucha-
ristia, dictum est à n. 141.*

507. Q. 100. *Quid addendum sit circa ministracionem
Eucharisticæ pro ægris. R. De hoc dicetur à n. 604,
quando de Visticō. Duxi autem n. 136. Paro-
chum teneri Communionem deferre ad ægrum,
si petat, etiam extra periculum mortis. Et de
obligatione ac modo dandi Communionem pe-
tiferis, dixi à n. 484.*

508. Q. 101. *Quandonam liceat Sacerdoti dare laico
partem majoris suæ hostiæ. R. Quando est rationa-
bilis causa. Putant quidem Graffis, Zanard.
Zambran. non licere hoc extra necessitatem, sed
meliùs contradicunt S. Anton. Sylv. Sa, Angel. J.
Sanch Bonac. Barb Marchant. Possep. Diana, Dicast.
d. 11. à n. 111. Aversa q. 10. f. 5. §. Tertio. Tamb.
de Comm. c. 6. §. 6. Gob. t. 3. n. 86. & t. 4. n. 410.
Verj. t. 3. a. 12. quia Christus ipse hec fecit, nec
jam prohibitum est, neque uilla etiam est in hoc
irre-*

irreverentia aut indecentia : consuetudo autem contraria, seu non usus non obligat sub peccato, sed inde est, quod ordinariè habentur etiam minores hostie, quæ si non sufficiente numero communicandorum, etiam dividi possunt in plures particules, quarum singulæ dentur singulis. Rationabiles vero causas esse dicunt Authores citati, si quis habeat magnam devotionem ad communicandum, neque ipsi commodum sit exspectare ; si persona gravis aut nobilis velit tunc communicare, ut postea mature se expedit id negotia ; si famuli non facilè possint sine officiorum dispendio exspectare ; si Sacerdos debet diu exspectare, ut ante oblationem afferretur parva hostie &c.

Q. 102. An laicus in Ecclesia Latina sumere possit species vini consecrati. Rz. Posse pro extraordinariis casibus, uti jam declarabitur.

§. 1. Quamvis aliqui dixerint, si Sacerdos ante sumptum sacrum Calicem deficeret, & deesset illius Sacerdos, qui Missam completeret, laicum non posse sumere species vini, sed potius permittendum, ut in acetum convertantur. Item, quamvis alii apud Suar. d. 71. s. 3. dicant, si species vini in terram decidant, nec tum licere laico lambere, sed debere permittere, ut siccantur, tumque radendum locum, & partes abrasas esse in sacram piscinam mittendas : Tamen merito contradicunt in utroque Suar. Vasq. Con. Fagund. Dian. Lugo in Resp. mor. l. 1. d. 10. n. 3. Escob. l. 20. n. 463. Dicast. d. 10. n. 228. Leand. n. 410. Gob. t. 4. n. 27., quia si laicus sumat, plus consulitur reverentiae, ob quam sumptio Calicis solo iure ecclesiastico prohibetur laicis : Hinc etiam licitum

340 est laico eibere sacram Calicem , si hæretici in
templum irruerent, & Sacerdos ab altari abscur-
raret , Suar. Gab. n. 26. Duxi , in Ecclesia latine,
nam in græca adhuc faciunt per consuetudinem,
Arcud. I. 3. c. 50. ut & Rex Galliarum per privile-
gium Papæ ; qui posset concedere etiam aliis lai-
cis, secundum dicenda n. 602.

510. q. 2. Si quis unâ die bis celebret , & quia se-
cundâ vice celebrabit alio loco , ablationem ex
prima Missa det laico communicanti , peccat
graviter, tam Sacerdos quam laicus; Lugo suprà
agunt enim contra consuetudinem universalem
Latinæ Ecclesiæ : itaque vel mittat in sacram pi-
scinam, vel purificatorio imbibitum faciat sicca-
ri , vel potius astringat , ut alia die ipse vel aliis
sumat in Missa. Putat quidem Gab. n. 23. illos
probabiliter excusari à peccato, quia licet rema-
neant guttulæ consecratæ , has tamen sumere
cum vino , propriè non est communicare sub
specie vini: sed standum est in sententia Lugonis.
An licitum sit sumere species vini pro Viatico; si
desit hostia, dicetur n. 631.

D U B I U M II.

De subiecto , seu suscipiente Eucharistiam.

ARTICULUS I.

Quærequiratur in eo dispositio animæ.

511. "R Esp. Qui est in mortali, tenetur sub mortali
"ante sumptionem Eucharistiæ confiteri, nisi
"sit necessitas celebrandi vel communicandi, &
"Confessarius desit. Ita Trid. sess. 13. c. 7. & Can. n.
"ubi contrarium docentes excommunicantur
de